

Mennyire „ragadós” a képviselői mandátum?

Az országgyűlési képviselők fluktuációja a magyarországi parlamenti mandátumkorlátozásról szóló vita kontextusában

A 2026 április, rekordmagas részvétellel (80%) és az Orbán Viktor vezette Fidesz vereségével, valamint a TISZA kétharmados győzelmével végződő választások után, az újonnan felálló kormány egyik kezdeti intézkedése a miniszterelnöki, és a képviselői mandátumok idejének korlátozása. Az országgyűlési képviselők lehetséges mandátumát 12 évben korlátoznák – bár az első felvetést követően lehetőségként a 8 éves (két ciklusos) korlátozás is fölmerült –, elsősorban azzal az érveléssel, hogy a túl hosszú, politikusként eltöltött idő az állampolgárokkal való kapcsolat rovására megy, a hatalom fontosabbá válik az állampolgárok érdekeinek képviseleténél.

Mivel a [TWIN4DEM elnevezésű Horizon Europe](#) projektben foglalkozunk a parlamenti képviselők döntéshozatali viselkedésének elemzésével is, összegyűjtöttük, hogy kik voltak a parlamenti képviselők a 2010 és 2026 közötti időszakban. Az alábbiakban egy egyszerű elemzéssel azt vizsgáljuk meg, mennyire „ragadós” az országgyűlési képviselői státusz, milyen arányban adják az egyes parlamenti ciklusok képviselőit azok, akik már az előző ciklusban is országgyűlési képviselők voltak.

2010 és 2026 között, ha minden egyes parlamenti képviselői helyet külön számolunk, akkor ez összesen 983 helyet jelent. Ennél több képviselő volt, hiszen volt, aki lemondott, vagy elhunyt, az utolsó ciklusban pedig volt, akit megfosztottak a képviselői mandátumától, így az ő helyükre új képviselők ültek be. Ha mindenkit annyiszor számolunk, ahányszor képviselő volt – azaz minden ciklusban külön számolva –, akkor összesen 1046 országgyűlési képviselője volt az országnak 2010 és 2026 között.

Valójában azonban a 983/1046 helyet összesen 546 ember töltötte be. Ebből 102-en (19%) mind a négy ciklusban, 56-an (10%) 3 ciklusban, 74-en (14%) két ciklusban, és 314-en (58%), ebből a négy ciklusból mindössze egy ciklusban töltöttek be mandátumot. Ez persze egyrészt nem jelenti azt, hogy ne lehettek volna képviselők korábban is, és sokan a 2010-2014-es ciklus után estek ki, hiszen ekkor majdnem a felére csökkent az elérhető képviselői helyek száma.

A 2010-2014-es, még 386 fős országgyűlés 402 képviselőjéből 172-en maradtak benn a következő, 199 fős parlamentben. Aztán a 2014-2018 közötti ciklus összesen 211 képviselőjéből 161-en ismételték a harmadik ciklusban, míg a 2018-2022 között szolgáló összesen 215 képviselő közül 147. Így a kezdeti (2010-es) 402 képviselőből 43%-a maradt benn a 2014-es, csökkentett parlamentben, ami egyben azt is jelenti, hogy a maradó képviselők a 2014-es parlament 86%-át adták. Fontos adalék persze, hogy időközben is voltak cserék, így a maradó képviselők az adott ciklusbeli összes képviselőnek a 82%-át jelentik.

Ezek az arányok a későbbiekben így alakultak:

	Előző ciklusban is képviselő a parlamenti helyek arányában	Előző ciklusban is képviselő, az összes ciklusbeli képviselő arányában
2014–2018	86%	82%
2018-2022	81%	75%
2022-2026	74%	69%

Azaz egyszerre két dolgot látunk: egyrészt igaz az is, hogy a magyar országgyűlésben nehezen cserélődnek a tagok és tulajdonképpen a parlamenti képviselők fele mind a négy ciklusban szerepelt, ugyanakkor növekszik a fluktuáció. A 2014-es váltást inkább abból a szempontból érdemes nézni, hogy majdnem teljesen a korábbi parlamentből kerültek ki a 2014-2018-as ciklus képviselői, de ez később csökkenésnek indult. Ez részben abból is adódhat, hogy sokan korábban – 2010 előtt is – képviselők voltak és ekkora öregedtek ki. Egyértelmű, hogy a 2026-os választások jelentős cezúrát jelent ebben – hiszen a Tisza 141 képviselője nem volt korábban parlamenti képviselő. Az új – ellenzéki – szerepben a Fidesz-KDNP 52 fős frakciójából 15-en újoncok, a Mi Hazánk hat fős frakciójából pedig egy képviselő kezdi most a parlamenti munkát.

Az eddigi gyakorlat alapján azonban azt talán feltételezhetjük, hogy a képviselői hely, mivel jelentős erőforrások szükségesek a megszerzéséhez, ragadós marad. Hogy ezen segít-e az új szabályozás, az kérdéses, gondoljunk bele, hogy a mostani 157 új képviselő előtt az új szabályozás szerint is potenciálisan 12 év képviselőség állhat, egyben, vagy feldarabolva, és a korábbi bennmaradási arányok nem azt vetítik előre, hogy ciklusról ciklusra jelentősebb megújulásra számíthatunk. Hozzá kell tennünk azt is, hogy az sem egyértelmű, mi számít jó fluktuációs aránynak a képviselői mandátumok tekintetében, hiszen annak is lehetnek előnyei, ha valaki több cikluson keresztül képviselő – ideális esetben az őt megválasztók képviselőletét célzó munkája eredményeként.